

Kadernota voor de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Thuis in gemeente Schagen

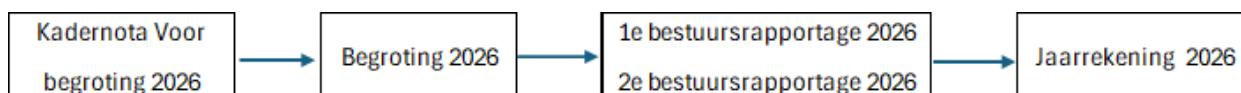
Inhoudsopgave

Bestuurlijke inleiding	3
Inleiding	3
Bestuurlijke hoofdlijn	5
Samenvatting financieel overzicht	7
1. Sociaal domein	10
2. Wonen en Ruimtelijke ordening	13
3. Beheer openbare buitenruimte	15
4. Duurzaamheid	17
5. Economische zaken	21
6. Participatie, dienstverlening en organisatie	24
7. Financiën	30
Bijlagen	31
Uitgangspunten Kadernota	31

Bestuurlijke inleiding

Inleiding

Voor u ligt de, formeel, laatste kadernota van dit college. Met de kadernota worden de prioriteiten zichtbaar gemaakt ter voorbereiding op de begroting.

Voorliggend stuk is een kadernota zonder grote beleidswijzigingen en met een stabiele financiële basis. In deze onrustige tijden lukt het Schagen om de inkomsten en uitgaven dusdanig in balans te brengen dat grote belastingverhogingen richting onze inwoners of bezuinigingen op voorzieningen op dit moment niet nodig zijn. Dat is positief nieuws, en is, in vergelijking met een groot deel van Nederland, best bijzonder. Terwijl het Rijk nu eindelijk over de brug komt met financiële middelen, zijn zwarte cijfers in veel gemeenten nog ver weg.

Vanuit het Schagens-perspectief kunnen we onze positie alleen maar koesteren. De afgelopen jaren hebben we (Gemeenteraad en College van B&W) met elkaar stappen gezet waar de huidige gezonde financiële koers het gevolg van is.

Uitkomsten

De uitkomsten van deze kadernota laten volgens onderstaand overzicht voor de jaren 2026 en 2027 een sluitende begroting zien, maar geen sluitend meerjarenperspectief voor 2028 en 2029.

Bedragen x € 1.000	2026		2027		2028		2029	
Stand: Originele begroting	€ 811	N	€ 1.025	N	€ 115	N	€ 45	V
Mutaties 1ste wijziging (2024)	€ 2.303	V	€ 2.490	V	€ 2.691	V	€ 2.691	V
Stand voor 1ste rapportage 2025	€ 1.492	V	€ 1.465	V	€ 2.576	V	€ 2.736	V
Mutaties 1ste rapportage	€ 3.773	N	€ 4.453	N	€ 4.550	N	€ 4.741	N
Stand na 1ste rapportage 2025:	€ 2.281	N	€ 2.988	N	€ 1.974	N	€ 2.005	N
Mutaties kadernota	€ 1.466	N	€ 1.470	N	€ 2.081	N	€ 2.268	N
Uitwerking gemeentefonds Kadernota:								
Demping terugval gemeentefonds	€ 1.059	V	€ 1.237	V	€ 1.180	V	€ 1.270	V
loon/prijscompensatie gemeentefonds	€ 3.542	V	€ 3.504	V	€ 3.407	V	€ 3.402	V
Nog te besluiten door de Raad:								
Groenoord					€ 1.010	N	€ 1.010	N
Stand Kadernota	€ 854	V	€ 283	V	€ 478	N	€ 611	N

In de cijfers is rekening gehouden met een indexatie van gemiddeld 7,64% op de lonen. De stijging vindt plaats in stapjes. De laatste verhoging van 1,6 procent vindt plaats op 1 januari 2027. De verwachting is dat Gemeente Schagen voor € 3,5 miljoen voor loon- en prijsindexatie wordt gecompenseerd uit het gemeentefonds.

In 2022 is met de Raad een taakstelling van € 2,7 miljoen op bedrijfsvoering afgesproken. Van de taakstelling werd € 1,6 miljoen ingevuld met eerder afgesproken structurele middelen. De

resterende € 1,1 miljoen wordt in 2026 structureel verminderd op het personeelsbudget, waarmee de taakstelling is ingevuld.

Gemeenten krijgen vanaf 2026 structureel ruim 800 miljoen euro van het Rijk. De middelen zijn bedoeld voor de stijgende kosten in de jeugdzorg, maar ook om de terugval in het gemeentefonds deels te compenseren. Voor Gemeente Schagen betekent dit een structurele compensatie van ruim € 1 miljoen voor 2026 en € 1,2 miljoen voor 2027 en verder. Gemeenten ontvangen de komende 3 jaar onder aan de streep meer middelen voor de jeugdzorg.

In de raadsvergadering van 17 december 2024 is de raad akkoord gegaan met het verder uitwerken van het voorkeursscenario A voor Groenord. Het besluit over de vervolgstappen wordt in september 2025 verwacht, waarna definitieve keuzes kunnen worden gemaakt voor de doorontwikkeling. De specifieke verdeling van de kosten wordt in de komende maanden verder uitgewerkt. In deze kadernota is rekening gehouden met de jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 1 miljoen voor het eerst in 2028.

Voorjaarsnota en meicirculaire

Het kabinet heeft in de voorjaarsnota meer geld gereserveerd voor gemeenten. Wat dit concreet betekent is nog niet volledig duidelijk. De voorjaarsnota is de voorbereiding op de meicirculaire. De meicirculaire is niet in deze kadernota verwerkt omdat deze begin juni gepubliceerd zal worden. De gemeenteraad wordt op een later moment op de hoogte gebracht van de uitkomsten van de meicirculaire. Wel zijn bedragen opgenomen van de te verwachte loon- en prijscompensatie en de demping terugval gemeentefonds.

Coalitieakkoord

In voorliggende kadernota zijn, ten opzichte van de vorige kadernota, de financiële gevolgen van een aantal noodzakelijke opgaven inzichtelijk gemaakt en verwerkt. Voorbeelden hiervan zijn het Integraal Huisvestingsplan voor het onderwijs, (vooruitlopend op de besluitvorming) de gemeentelijke bijdrage aan Groenord en Regiodeal Noord-Holland Noord. Tevens is er rekening gehouden met een indexatie van verschillende posten. Dit zijn grote structurele financiële posten. Tegelijkertijd heeft het behoedzaam begroten ertoe geleid dat we deze opgaven goed op kunnen vangen binnen onze huidige begroting.

Uit de Tussenbalans bleek al dat we goed op weg zijn om uitvoering te geven aan de ambities in het coalitieakkoord. Met hart en oog voor inwoners, bedrijven en onze leefomgeving blijven we ons inzetten voor Schagen. Ook in het laatste jaar van deze collegeperiode.

Bestuurlijke hoofdlijn

Sociaal domein

De gemeente wil dat iedereen – van jong tot oud – mee kan doen in de samenleving. Daarom werken we aan een stevige basis. Denk aan projecten zoals Groenoord, nieuwe schoolgebouwen en opvang voor nieuwe inwoners. Dit kost tijd en geld, en daarom werken we samen met andere partijen in de regio. Die samenwerking is belangrijk om onze samenleving klaar te maken voor de toekomst.

Wonen en Ruimtelijke ordening

Er zijn te weinig huizen, mensen worden ouder, en het is lastig om een betaalbare woning te vinden. We willen ervoor zorgen dat inwoners prettig en betaalbaar kunnen wonen. Bouwen helpt ons om dit mogelijk te maken in de gemeente Schagen.

Onze gemeente heeft grote uitdagingen om klaar te zijn voor de toekomst. De opgaven in de Omgevingsvisie op het gebied van bijvoorbeeld wonen, energie, mobiliteit, economie, klimaatadaptatie, gezondheid, e.d. zijn groot en vragen allemaal om ruimte. We zoeken de beste plekken voor deze opgaven in onze gemeente, in en rond de dorpen. Daarom maken we gebiedsgerichte visies.

Beheer openbare buitenruimte

De buitenruimte is belangrijk voor hoe fijn we wonen in onze gemeente. In 2026 blijven we werken aan goed en slim beheer van deze ruimte. We houden vast aan een basisoniveau van kwaliteit, maar passen aan waar nodig. Samen met partners letten we op veiligheid en vragen we bewoners om mee te denken.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is niet meer weg te denken. We moeten minder broeikasgassen uitstoten en ons aanpassen aan het klimaat. De wereld verandert.

We werken aan duurzaamheid met verschillende projecten

We hebben al veel gedaan. Zoals huizen beter isoleren en energie opwekken met zon en wind. (Lokale Aanpak isolatie) We zorgen ook voor een beter klimaat en meer planten en dieren. In 2026 richten we ons op het vernieuwen van ons duurzaamheidsprogramma, het maken van een Warmteprogramma en een plan voor een circulaire economie.

De energietransitie is een grote uitdaging

De grootste uitdaging is om over te gaan op duurzame energie. Dit is moeilijk door problemen met het energienetwerk. We moeten het netwerk aanpassen. Dit doen we door nieuwe transformatorhuisjes te plaatsen en het hoogspanningsnet te versterken. Lokaal delen bedrijven netcapaciteit en gebruiken we energie direct als het duurzaam wordt opgewekt.

Economische zaken

We willen een sterke en toekomstgerichte economie in Schagen. In 2026 gaan we verder met onze Economische Agenda. Dit doen we samen met ondernemers en scholen.

We richten ons ook op toerisme. Zo maken we reclame voor de Kop van Noord-Holland en plannen we een fonds voor toeristische investeringen. We maken een nieuwe visie voor de winkels in het centrum van Schagen. Ook kijken we naar de toekomst van bedrijventerreinen en recreatieparken.

We blijven samenwerken met andere gemeenten in de Kop van Noord-Holland om deze doelen te bereiken.

Participatie en dienstverlening

In 2026 werken we verder aan onze dienstverlening en participatie. We maken een plan voor betere dienstverlening. Ook maken we een nieuwe visie voor participatie en passen we de regels aan.

We bereiden onze organisatie voor op de toekomst. We volgen de Ontwikkelagenda. We moeten flexibel zijn en een sterke basis hebben. Dit helpt ons om moeilijke taken aan te kunnen. We kijken ook naar huisvesting, informatisering en automatisering.

We besteden aandacht aan veiligheid, zowel fysiek als digitaal. We werken samen met de Rijksoverheid, het veiligheidsberaad en de veiligheidsregio. We bereiden ons voor op mogelijke problemen in de maatschappij.

Financiën

Het kabinet heeft in de voorjaarsnota meer geld gereserveerd voor gemeenten. Wat dit concreet betekent is nog niet volledig duidelijk. De voorjaarsnota is de voorbereiding op de meicirculaire. De meicirculaire is niet in deze kadernota verwerkt omdat deze begin juni gepubliceerd zal worden. De gemeenteraad wordt op een later moment op de hoogte gebracht van de uitkomsten van de meicirculaire. Wel zijn bedragen opgenomen van de te verwachte loon- en prijscompensatie en de demping terugval gemeentefonds.

Samenvatting financieel overzicht

Samenvatting financieel overzicht	2026		2027		2028		2029	
Stand na 1ste tussenrapportage 2025	2.281	N	2.988	N	1.974		2.005	N
Lasten (x € 1.000)	2026		2027		2028		2029	
Aanpassing onttrekking reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen.	0	N	540	N	409	N	532	N
Afgelopen maanden is via het portefeuillehoudersoverleg Fysieke Leefomgeving gewerkt aan het programma voor de periode 2026 t/m 2029. Hieruit is gebleken dat voor deze regionale samenwerking en de uitvoering van de thema's en gebiedsprogramma's jaarlijks een bedrag van € 5,00 per inwoner nodig is voor het uitvoeren van de projecten. Dit is in totaal circa € 845.000 per jaar voor alle gemeenten bij elkaar. Voor de berekening is uitgegaan van 48.402 inwoners.	242	N	242	N	242	N	242	N
Conform de ICT contracten die wij met leveranciers hebben afgesloten worden wij jaarlijks geconfronteerd met een kostenverhoging. De verhogingen kunnen wij niet langer opvangen binnen de bestaande budgetten. Wij willen daarom voorstellen de budgetten jaarlijks te indexeren. Voor deze indexatie willen wij voorstellen uit te gaan van de indexering van 3%.	85	N	85	N	85	N	85	N
De gemeente Schagen vindt onderwijs voor alle kinderen in Schagen belangrijk. Daarom bouwen we aan een toekomst waarin elk kind, ongeacht achtergrond of mogelijkheden, de kans krijgt om te groeien en te leren in een omgeving die écht inclusief is. Om uitvoering te kunnen geven aan de wettelijke taak van de gemeente op onderwijshuisvesting, heeft de gemeenteraad de kaders voor 2026-2029 vastgesteld. Binnen de nieuwe kaders is gekozen voor een hoog ambitieniveau op inclusief onderwijs, duurzaamheid en 'slim bouwen'. De kaders zijn tot stand gekomen in samenwerking met de schoolbesturen waarbij de urgentie ligt op een fijn schoolklimaat, toegankelijkheid en gelijke kansen voor alle kinderen.	0	N	0	N	408	N	514	N
Het Regionaal Expertise Team (in het vervolg RET) adviseert over passende jeugdhulp ongeacht de complexiteit van de zorgvraag. De kosten van het RET worden tot 1 januari 2026 betaald uit andere middelen. Voor de continuïteit	35	N	35	N	35	N	35	N
Implementatiekosten nieuwe werkplek medewerkers incl. intranet integratie en eenmalige cloud transitie kosten.	120	N	0	N	0	N	0	N
In 2022 is er met de Raad een taakstelling van 2.7 miljoen afgesproken om de organisatieontwikkeling op te kunnen starten. Dit heeft de organisatieontwikkeling een enorme boost gegeven. Het heeft o.a. geresulteerd in verhoogde kwaliteit aan dienstverlening, procesoptimalisatie en een versterkt strategisch vermogen. De invulling van de taakstelling is in delen gedaan. 1.6 miljoen kon worden ingevuld met structurele middelen waarover eerder al afspraken zijn gemaakt. De resterende 1.1 miljoen wordt in 2026 structureel in mindering gebracht op het personeelsbudget. Hiermee is de taakstelling ingevuld.	1.112	V	1.112	V	1.112	V	1.112	V
In de begroting 2025 van de GRGA zijn bijstellingen doorgevoerd op de ingediende kadernota. Er zijn verschillende oorzaken voor de bijstelling van het gebudgetteerde bedrag. De belangrijkste oorzaak is dat de kadernota is gebaseerd op indexatie van begrote voorliggende jaren conform het percentage van de regietafel. Op de bestaande begroting is een bezuinigingstaakstelling doorgevoerd van 5%. In de meerjaren raming stond een hoger bedrag begroot dan nu in de begroting en meerjarenraming is aangegeven. De begroting van de gemeente Schagen wordt nu aangepast aan de ingediende begroting 2026 van de GRGA met de bijbehorende meerjarenraming.	40	V	147	V	178	V	97	V

In de kadernota 2026 van de GGD Hollands Noorden staat dat de deelnemersbijdragen voor 2026 zijn geïndexeerd conform de hoogte die de Regietafel gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland-Noord in de indexatiebrief kenbaar heeft gemaakt. Voor 2026 betekent dit dat wordt uitgegaan van een indexatie van 7,4%. Op dit bedrag is ook een bezuinigingstaakstelling opgelegd van 5%. richting de gemeenschappelijke regelingen. Per saldo is er nog een extra bijdrage nodig voor Schagen komt dit op een bedrag van € 145.045,-	145 N	145 N	145 N	145 N
In de raadsvergadering van 17 december 2024 is de raad akkoord gegaan met het verder uitwerken van het voorkeurscenario A voor Groennoord. Het besluit over de vervolgstappen wordt in september 2025 verwacht, waarna definitieve keuzes kunnen worden gemaakt voor de doorontwikkeling. De specifieke verdeling van de kosten wordt in de komende maanden verder uitgewerkt. In deze kadernota is nog geen rekening gehouden met de jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 1 miljoen voor het eerst in 2028.	0 N	0 N	1.010 N	1.010 N
In februari heeft het CBS het Centraal economisch Plan gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de NVZ de diverse prijsindexen kunnen bepalen. Voor de zorgkosten Jeugd komt het indexpercentage 2026 voor de meeste regionale contracten uit op 4,08%.	577 N	577 N	577 N	577 N
In februari heeft het CBS het Centraal economisch Plan gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de NVZ de diverse prijsindexen kunnen bepalen. Voor de zorgkosten Wmo komt het indexpercentage 2026 voor de meeste regionale contracten uit op 5,17%.	191 N	191 N	191 N	191 N
In februari heeft het CBS het Centraal economisch Plan gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de NVZ de diverse prijsindexen kunnen bepalen. Voor de zorgkosten Wmo komt het indexpercentage 2026 voor de meeste regionale contracten uit op 5,17%.	162 N	162 N	162 N	162 N
Op basis van de vastgestelde kadernota 2026 Regionaal Historisch Centrum Alkmaar vindt nu een aanpassing plaats van de jaarlijkse bijdrage vanaf het begrotingsjaar 2026.	16 N	16 N	16 N	16 N
Uitbreiding van de ICT omgeving, cloud transitie, nieuwe applicaties, digitale handtekening en nieuwe maatregelen t.b.v. beveiliging en privacy wetgeving.	195 N	195 N	195 N	195 N
Verhoging gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio De gemeenschappelijke bijdrage van de veiligheidsregio is verhoogd met een indexatie 7,4 % vanaf 2026. Dit percentage is conform de door de gemeente vastgestelde regeling financiële uitgangspunten (FUGR). Verder heeft het algemeen bestuur van de veiligheidsregio ingestemd met het ombuigingsscenario van 4% op de bijdrage. Op basis van deze gegevens wordt de bijdrage van de gemeente Schagen aan de veiligheidsregio in 2026 € 4.281.000,-. In de begroting is € 4.236.000,- opgenomen wat een verhoging van € 45.000,- betekent in 2026.	55 N	55 N	55 N	55 N

Verhoging gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio De gemeenschappelijke bijdrage van de veiligheidsregio is verhoogd met een indexatie 7,4 % vanaf 2026. Dit percentage is conform de door de gemeente vastgestelde regeling financiële uitgangspunten (FUGR). Verder heeft het algemeen bestuur van de veiligheidsregio ingestemd met het ombuigingscenario van 4% op de bijdrage. Op basis van deze gegevens wordt de bijdrage van de gemeente Schagen aan de veiligheidsregio in 2026 € 4.281.000,-. In de begroting is € 4.236.000,- opgenomen wat een verhoging van € 45.000,- betekent in 2026.	10	V	10	V	10	V	10	V
Totaal lasten	661	N	974	N	2.230	V	2.540	N

Baten (x € 1.000)	2026		2027		2028		2029	
Aanpassing onttrekking reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen.	3	V	540	V	409	V	532	V
Demping terug gemeentefonds	1.059	V	1.237	V	1.180	V	1.270	V
In 2022 is er met de Raad een taakstelling van 2.7 miljoen afgesproken om de organisatieontwikkeling op te kunnen starten. Dit heeft de organisatieontwikkeling een enorme boost gegeven. Het heeft o.a. geresulteerd in verhoogde kwaliteit aan dienstverlening, procesoptimalisatie en een versterkt strategisch vermogen. De invulling van de taakstelling is in delen gedaan. 1.6 miljoen kon worden ingevuld met structurele middelen waarover eerder al afspraken zijn gemaakt. De resterende 1.1 miljoen wordt in 2026 structureel in mindering gebracht op het personeelsbudget. Hiermee is de taakstelling ingevuld.	1.112	N	1.112	N	1.112	N	1.112	N
In de begroting was per abuis rekening gehouden met het voorstel om de toeristenbelasting de komende jaren met 0,25 per jaar te verhogen. Dit gold uiteindelijk alleen 1 jaar wordt nu gecorrigeerd.	249	N	615	N	982	N	982	N
Indexering forensenbelasting volgens CPI index	75	V	75	V	75	V	75	V
Indexering OZB woningen volgens CPI index	275	V	275	V	275	V	275	V
Loon en prijsontwikkeling	3.542	V	3.504	V	3.407	V	3.402	V
Op 12 december 2024 heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de decembercirculaire 2024 gepubliceerd. Hierbij worden de financiële consequenties voor de gemeente Schagen verwerkt.	205	V	343	V	476	V	476	V
Totaal baten	3.798	V	4.247	V	3.728	V	3.936	V
Saldo lasten en baten	3.135	V	3.271	V	1.496	V	1.394	V
Voorlopig financieel kader 2026-2029	854	V	282	V	478	N	611	N

In de bovenstaande tabel worden verschillende indexaties genoemd. Deze verschillen ontstaan doordat sommige prijzen worden verhoogd met een prijsindexcijfer, terwijl andere worden verhoogd met een loonindexcijfer of een combinatie van beide. Daarnaast kan ook de maand waarop de indexatie van toepassing is, variëren.

In tegenstelling tot voorgaande jaren hebben we voor nog te besluiten onderwerpen een indicatie van het bedrag opgenomen.

1. Sociaal domein

Inleiding

In deze onrustige tijden in de wereld, waarin de ene ontwikkeling de andere in hoog tempo opvolgt, is de gemeente een fundament en steunpilaar voor de samenleving. Zij bouwt en werkt aan het behoud van de sociale en pedagogische(preventieve) basis. Dit is een stevig fundament aan sociale voorzieningen op het gebied van onder andere minima, onderwijs, opvoedondersteuning, sport, gezondheid, kunst en cultuur, ondersteuning vrijwilligers, welzijnswerk en inclusie.

Een goede sociale basis voor volwassenen betekent investeren in ontmoeting, elkaar helpen en ondersteunen en bouwen aan een sociaal netwerk door middel van al die maatschappelijke voorzieningen in onze gemeente. De pedagogische basis is een term die landelijk veel gebruikt wordt in relatie tot investeren in een kansrijke start voor onze jeugd, en het creëren van een gezonde en veilige omgeving om in op te groeien. Investeren in de pedagogische basis betekent investeren in de preventie van problemen bij onze jeugd. Onderstaande ontwikkelingen dragen allemaal bij aan deze stevige, preventieve basis in onze gemeente.

Seniorenbeleid

We streven voor de uitvoering van ons seniorenbeleid naar een aanpak die niet alleen toekomstbestendig is, maar ook is gericht op het creëren van nabijheid, toegankelijkheid en kwaliteit van leven voor alle senioren in onze gemeente. In het licht van de toenemende vergrijzing heeft er een intensieve samenwerking plaatsgevonden met de raadswerkgroep seniorenbeleid en de ambtelijke organisatie. Dit heeft geleid tot een eindfase voor een gedragen uitvoeringsplan waarin wonen, indicatiestellingen, community care en doelgroepenvervoer integraal zijn benaderd. Door deze thema's in samenhang te ontwikkelen, versterken we de positie van senioren als volwaardige deelnemers aan de samenleving.

Groenoord

De ontwikkeling van project Groenoord vordert volgens de afgesproken route, waarbij we ons momenteel richten op het opstellen van de businesscase en het verder vormgeven van de participatieprocessen. De te zetten stappen omvatten o.a. gesprekken met betrokkenen, het verfijnen van de projectplanning en het in kaart brengen van de benodigde middelen. Het besluit over de vervolgstappen wordt in september 2025 verwacht, waarna we definitieve keuzes kunnen maken voor de doorontwikkeling.

Wat betreft de financiële aspecten kijken we naar de garantstelling en de investering vanuit SSG en de gemeente. De specifieke verdeling van de kosten wordt in de komende maanden verder uitgewerkt, met een doorkijk naar 2026 en de jaarlijkse exploitatiebijdrage van de gemeente die vanaf dat moment verwacht wordt.

Onderwijshuisvesting

De gezamenlijke uitgangspunten van gemeente en onderwijsbesturen; inclusief onderwijs, duurzaamheid en slim bouwen, hebben we vertaald naar de kaders in het nieuwe Integraal Huisvestingsplan (IHP) Kaders 2026-2029. Met dit IHP hebben we voor de komende vier jaar een basis gelegd voor toekomstbestendige onderwijshuisvesting, die ook financieel is vertaald in de Kadernota.

Jeugd- en jongerenwerk op de scholen

School is één van- of zelfs de belangrijkste vindplaats van jongeren en daarmee dus ook van eventuele zorgelijke signalen. Door de inzet van het jongerenwerk op het voortgezet onderwijs te blijven financieren, kan het jongerenwerk (circa 20 uur per week) actief blijven in de VO-scholen en daarmee bijdragen aan preventie, ondersteuning en vroegsignalering bij jongeren. Dit is bekend uit de eerdere evaluaties van het jongerenwerk op de VO-scholen.

Kunst en cultuurbeleid

Kunst en cultuur vormen een essentiële pijler van onze samenleving. Het geeft kleur aan het dagelijks leven, versterkt de sociale basis en draagt bij aan de culturele aantrekkingskracht van de gemeente.

Hulp en ondersteuning

Natuurlijk bieden we boven op deze preventieve basis hulp en ondersteuning voor de meest kwetsbaren in de samenleving. Vanuit een wettelijke taak, maar vooral vanuit de motivatie van inclusiviteit; voor iedereen de mogelijkheid om mee te kunnen doen. Denk aan de ondersteuning vanuit de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet, maar ook de minima, schuldhulpverlening en het programma nieuwkomers.

Regionaal Expertteam (RET)

Het Rijk heeft gemeenten in 2018 de opdracht gegeven om regionale expertteams jeugd in te richten. De aanleiding voor deze opdracht was dat jeugdigen onverantwoord lang moesten wachten op een advies rond passende en noodzakelijke ondersteuning. Het Regionaal Expertise Team (RET) adviseert over passende jeugdhulp ongeacht de complexiteit van de zorgvraag. De kosten van het RET worden tot 1 januari 2026 betaald uit andere middelen. Voor de continuïteit van het RET is het nodig dat de gemeenten in de Kop van Noord-Holland structureel geld opnemen in hun reguliere begroting.

Opvang Nieuwkomers

Opvang zal de komende jaren blijvend aandacht nodig hebben. Geopolitieke ontwikkelingen zijn moeilijk te voorspellen, als gemeente Schagen moeten we ingericht zijn op de vraag naar opvangplekken. We willen dat asielzoekers, ontheemden en statushouders zich thuis voelen in onze regio.

De locatie voor opvang van asielzoekers in Schagen blijft langer open, het COA heeft verzocht de opvang in Schagen Oost met minimaal twee jaar te verlengen. Dat betekent dat ook in 2026 opvang van asielzoekers in onze gemeente gewaarborgd is. In 2025 stopt de opvang van Oekraïners in de noodwoningen op het terrein van voormalig basisschool de Ark en is een nieuwe locatie in beeld.

Voor het vormgeven van de opgave Opvang Nieuwkomers is de raad medio 2025 geïnformeerd over de programmatische aanpak die hiervoor wordt ingericht. Hiermee doen we recht aan een integrale aanpak van de opgave de komende jaren.

Kosten voortvloeiende uit de uitwerking van het programma Nieuwkomers worden gefinancierd uit de Reserve Nieuwkomers. Indien nodig wordt dit meegenomen in een voorstel aan het college en/of de raad.

Regionale samenwerking

De gemeente is voor zowel de preventieve basis als veel hulp en ondersteuning de spin in het web; we kunnen het niet alleen en zoeken de samenwerking met alle belangrijke samenwerkingspartijen. Een goed voorbeeld hiervan is de regionale samenwerking vanuit de Regiovisie Sociaal Domein, die verder is uitgewerkt in programmaplannen. De uitvoering hiervan vindt de komende jaren plaats. Maar samenwerking is ook de kern bij de onderwijsbesturen bij onderwijshuisvesting, de sportverenigingen in de ontwikkeling van Groenord, Kunst en cultuurorganisaties in de ontwikkeling van het kunst- en cultuurbeleid, etc.

2. Wonen en Ruimtelijke ordening

Inleiding

Schaarste aan woningen, vergrijzing van de bevolking, het zorgen voor doorstroming op de woningmarkt en de uitdaging om woningen betaalbaar te houden zijn onderwerpen die spelen. De focus daarbij ligt op wonen, bouwen is een middel om te zorgen voor passende en betaalbare woonruimte voor inwoners van de gemeente Schagen. Ondertussen wordt vanuit het Rijk gestuurd op de invoering van de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting en wetsvoorstellen die als doel hebben om nieuwbouw van woningbouwprojecten te versnellen en de betaalbaarheid van woonruimte te verbeteren. Dit heeft invloed op het programma wonen, de (woningbouw-)projecten, de ambities en eventueel benodigde kredieten. Dit zal in de aankomende periode meer duidelijk worden.

Programma wonen

2026 is het laatste jaar van de eerste fase van het programma wonen is in volle gang en de daarin benoemde programmalijnen zijn opgepakt en in te zetten instrumenten worden afgerond. Belangrijke ontwikkelingen die invloed hebben op ons programma wonen zijn: capaciteit bij alle (markt)partijen die met ons de woningbouwontwikkeling moeten realiseren, uitdagingen als stikstof, spuitzones, bereikbaarheid, de grote behoefte aan levensloopbestendige woningen voor seniorenwoningen, fluctuerende rentes en kostprijsverhogingen in de bouw en afnemende betaalbaarheid van nieuwbouwwoningen doordat de vraag naar woonruimte groot is. Dit alles heeft invloed op de bestuurlijke ambitie om 1.600 wooneenheden te realiseren in de coalitieperiode en daarin te streven naar 2/3 betaalbare woningbouw inclusief 30% sociale huur.

Toekomstbestendige gemeente

Onze gemeente staat voor een aantal grote uitdagingen om een toekomstbestendige gemeente te blijven. De opgaven in de Omgevingsvisie op het gebied van bijvoorbeeld wonen, energie, mobiliteit, economie, klimaatadaptatie, gezondheid, e.d. zijn groot en vragen allen om ruimte. Voor deze opgaven zoeken we naar de meest geschikte plekken in onze gemeente, in of om onze kernen. We zijn volop bezig met gebiedsvisies, waarin de toekomstvisie voor een aantal kernen gebiedsgericht vorm zal krijgen. Dit doen we samen met onze inwoners en stakeholders d.m.v. participatie.

Professionalisering projectmatig werken

Het verbeteren van het projectmatig werken binnen de huidige en nieuwe projecten is in volle gang. Het zorgen voor een volledig dossier, voldoende kwaliteit, risicomanagement, reële planningen, e.d. krijgt meer aandacht. Het voeren van een volledig functionerende projecthuishouding staat of valt op een juiste inrichting van de projectorganisatie. Met name ten aanzien van rollen/verantwoordelijkheden, informatievoorziening, procesmatig werken en inzet van volledige multidisciplinaire projectteams is er veel verbeterd. Het Grip hebben op grote projecten krijgt zijn vorm.

Volkshuisvestingsprogramma

In het jaar 2026 wordt gewerkt aan het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma. Het volkshuisvestingsprogramma wordt een verplichting vanuit de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting (prognose invoering 1 januari 2026). Een andere verplichting vanuit deze wet

is het opstellen van een huisvestingsverordening inclusief urgentieregeling en regionale verdeling (fair share) van de urgenten in de regio. De huisvestingsverordening inclusief urgentieregeling is in mei 2025 door de raad vastgesteld en dient op een later moment nog geactualiseerd te worden. Onder andere de fair share afspraken en eventueel extra groepen urgenten dienen nog toegevoegd te worden aan deze huisvestingsverordening. Deze actualisatie is afhankelijk van de inwerkingtreding van de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting. De in 2025 regionaal opgestelde woonzorgvisie wordt opgenomen in het volkshuisvestingsprogramma.

In het jaar 2026 staat op de lange termijn planning om te werken aan beleid voor woonboten. Voor genoemde beleidsstukken is het mogelijk nodig om externe partijen aan te sluiten.

3. Beheer openbare buitenruimte

Verkeer en vervoer

We werken verder aan de realisatie van trajectdelen van de regionale doorfietsroute. Wat betreft verkeersveiligheid verbeteren we infrastructuur waar nodig (verkeersremmende maatregelen, rotonde Warmenhuizerweg), zetten we gerichte gedragscampagnes in en pleitten we voor handhaving bij de politie. We bereiden het project voor dat moet leiden tot een nieuwe ontsluiting van Warmenhuizen-Zuid. Verder werken we toe naar een project voor de herinrichting van de Gedempte Gracht en de Markt.

Riool

We zetten verdere stappen richting een klimaatbestendige buitenruimte en doelmatig ingericht rioolstelsel. Conform het Programma Stedelijk Water en Riolerings (PSWR) 2023–2027 vervangen we gemengde stelsels door gescheiden stelsels, waarbij afval- en regenwater bij voorkeur apart worden afgevoerd. Dit vermindert de kans op wateroverlast en vergroot de efficiëntie van het riool.

We versterken onze aanpak op klimaatadaptatie met meer ruimte voor infiltratie, opvang en vergroening. Monitoring en onderhoud vinden in toenemende mate risicogestuurd plaats op basis van data en slimme technieken. Ook wordt de samenwerking in regionaal verband voortgezet. Zo trekken we samen op in klimaatadaptatie en rioleringsbeleid. In 2026 gaan we starten met de opvolger van het PSWR.

De opgave is groot en hierbij hoort ook een kritische blik op de financiering van ons rioolbeheer. In lijn met actuele BBV-regels en het streven naar transparantie en eenvoud in de financiële structuur, gaan we de spaarvoorziening riolerings afbouwen. In plaats daarvan worden investeringen voortaan direct geactiveerd en afgeschreven, conform de reguliere systematiek. Deze wijziging heeft geen gevolgen voor de uitvoering van het beleid of het voorzieningenniveau, maar draagt bij aan een beter inzicht in de werkelijke lasten per jaar en vereenvoudigt de P&C-cyclus. De lasten voor toekomstige investeringen blijven gedekt binnen de rioolheffing, waarvan de tarieven jaarlijks worden geactualiseerd op basis van de meerjarige investeringsopgave in het PSWR.

Beheer Buitenruimte

De openbare ruimte is essentieel voor de leefbaarheid van alle kernen in Schagen. Wegen, groen, kunstwerken en speelvoorzieningen zijn belangrijke kapitaalgoederen waar de gemeente zorg voor draagt. In 2026 zetten we de lijn voort die we eerder hebben ingezet als het gaat om het onderhoud van onze kapitaalgoederen. Het onderhoudsbudget wordt, zoals afgesproken in het inloopmodel naar € 17,5 miljoen, als tussenstap naar een passend budget vanaf 2028.

Deze ingroei maakt het mogelijk om stapsgewijs toe te werken naar een toekomstbestendig beheer van de buitenruimte. Daarbij blijven we uitgaan van het kwaliteitsniveau 'C' (sober en doelmatig), met afwijkingen voor gebieden waar eerder een hoger niveau is vastgesteld. Door deze aanpak wordt kapitaalvernietiging voorkomen en blijft de buitenruimte veilig bruikbaar.

Tegelijkertijd geldt dat winstwaarschuwing dat de onderhoudsachterstand in 2026 nog iets kan toenemen. De verwachting is dat meldingen, klachten en kosten voor klein onderhoud tijdelijk hoger blijven dan wenselijk is. Daarnaast vormt de uitvoeringscapaciteit in de markt

en binnen de organisatie een blijvend knelpunt. We blijven sturen op prioritering, veiligheid en samenwerking met partners om beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten.

Bijkomende opgaven bemoeilijken de onderhoudsopgave in de buitenruimte.

Vanaf 2026 start Liander in Schagen met grootschalige verzwaring van het laagspanningsnet.

Deze werkzaamheden hebben grote impact op de buitenruimte: straten, stoepen en groen worden opengebroke, en op diverse locaties worden nieuwe transformatorhuisjes geplaatst.

Daarom vraagt dit om zorgvuldige afstemming met beheer, planning en onderhoud.

Omdat het straatbeeld verandert, is bewonersparticipatie cruciaal. Callantsoog is als eerste aan de beurt en fungeert als pilot voor de aanpak in de rest van de gemeente.

4. Duurzaamheid

Inleiding

Duurzaamheid is als begrip niet meer weg te denken uit onze samenleving. De opgave is breed, van terugdringen van uitstoot broeikasgassen tot klimaatadaptatie en netcongestie: we leven in een wereld die verandert. Samen met inwoners en ondernemers werken we daarom ook in 2026 verder aan een duurzame toekomst.

Met het schrijven van een nieuw duurzaamheidsprogramma in 2025 wordt het fundament gelegd voor de ontwikkelingen in 2026 en verder: met nog steeds 2050 als einddatum.

Specifieke Uitkeringen

De duurzaamheidsopgaven in 2025 zijn ook in 2026 en verder actueel. Deze gaan gepaard met specifieke uitkeringen en subsidies vanuit het Rijk. Voorbeelden hiervan zijn de CDOKE-regeling (Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat-en Energiebeleid) om capaciteit en kennis aan ons te binden en de NIP-subsidie (Nationaal Isolatie Programma) om woningen te isoleren en zo de noodzakelijke stappen te zetten naar een aardgasvrije gemeente.

Onderdeel van grootschalig isoleren is aandacht voor beschermde diersoorten. Hiervoor is Schagen in 2025 gestart met onderzoek voor een "SoortenManagementPlan" (SMP). Dit SMP geeft de gemeente inzicht in de stand van zaken m.b.t. fauna in de gemeente en zorgt er o.a. voor dat bewoners hun woningen kunnen isoleren, hier bij bouwplannen rekening mee kan worden gehouden, maar dat beschermde diersoorten niet verder worden bedreigd. Het onderzoek zal worden voortgezet in 2026 en afgerond in 2027. Deels bekostigd uit provinciale gelden, deels uit de CDOKE subsidie. Gedurende het onderzoek worden compensatiemaatregelen (het treffen van voorzieningen voor diersoorten) gerealiseerd.

Regio

In 2026 wordt een ontwerp voor een regionale bedrijfsuitvoeringsorganisatie gemaakt. Met in het achterhoofd de bestuursopdracht "Versterking regionale samenwerking Kop van NH" kijken we als gemeente ook op het gebied van klimaat- en duurzaamheid taken hoe de samenwerking in de Regio nog slimmer kan. Door samen te werken kan capaciteit beter benut worden en veel opgaven vragen daar ook om. We verwachten in 2026 daar al de vruchten van te kunnen plukken.

Warmtetransitie

Warmteprogramma

Dit jaar starten we met het schrijven van het warmteprogramma. Hierin beschrijft de gemeente welke wijken en buurten we de komende 10 jaar aardgasvrij willen maken en op welke manier. Hierdoor is er duidelijkheid voor bewoners en ondernemers en kunnen hun verduurzamingskeuzes worden afgestemd op het toekomstige warmtealternatief. Voor de opstelling van het warmteprogramma wordt een adviesbureau ingeschakeld, dat samen met de gemeente zorgt voor een compleet en gedragen programma dat voldoet aan alle geldende eisen en wetgeving. Dit kan gefinancierd worden uit de CDOKE gelden.

Isolatieopgave

De NIP subsidie is toegekend om onze Lokale Aanpak Isolatie (LAI) uit te voeren. De LAI richt zich op isoleren van woningen met slechte labels (label D, E, F en G) en een lagere WOZ-waarde (lager dan € 429.300). De LAI is in het najaar van 2024 van start gegaan en loopt door tot in ieder geval 2028. De eerste doelstelling is om 788 woningen te isoleren. Met de eerste actie die in 2024 is afgerond zijn ruim 400 woningen geïsoleerd, de tweede actie is in februari 2025 gestart.

Onderzoek collectieve warmte

In 2024 hebben we de kansen voor een warmtenet in Schagen onderzocht. Hieruit blijkt dat een warmtenet technisch haalbaar is en mogelijk de goedkoopste oplossing is in twee zoekgebieden binnen de stad Schagen. De gemeente gaat in deze zoekgebieden samen met inwoners de mogelijkheden voor duurzame warmteoplossingen verkennen, met de focus op het realiseren van een collectieve oplossing. In zoekgebied Noord is de gemeente al gestart met een vervolgonderzoek, waarbij Buurkracht actief inwoners betreft bij het ontwikkelen van een wijkplan voor een duurzame warmteoplossing. Voor zoekgebied Zuid wordt in 2026 een vervolgonderzoek opgezet, waarbij de ervaringen en geleerde lessen uit zoekgebied Noord worden meegenomen. De kosten worden gedekt uit verschillende beschikbare subsidies.

Samenwerking Energiecoöperatie

Gemeente Schagen werkt al enkele jaren samen met lokale energiecoöperaties op verschillende terreinen binnen de warmte- en energietransitie. Onze ambitie is om de samenwerking met lokale energiecoöperaties in 2026 voort te zetten. We streven naar een constructieve samenwerking die de gezamenlijke ambities op het gebied van de energie- en warmtetransitie versterkt.

Bedrijventerreinen

Op bedrijventerrein Lagedijk starten we dit jaar met een pilot Toekomstbestendige bedrijventerreinen. We stimuleren samenwerking tussen bedrijven via een gezamenlijk plan voor een toekomstbestendig terrein, met aandacht voor klimaatadaptatie en energiebesparing. Dit project versterkt de organisatiegraad, benut duurzame kansen en draagt bij aan een veerkrachtige, efficiënte werkomgeving. De bedoeling is om dit in 2026 ook op andere bedrijventerreinen binnen de gemeente uit te rollen. Dit project raakt meerdere thema's zoals duurzame opwek, netcongestie, klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Circulaire economie

In 2025 voeren we een onderzoek uit naar de afvalinzamelingsmethodiek in Schagen. Welke optie - van nascheiden tot een recycletarief - draagt het beste bij aan onze ambities? De nadruk ligt op het zo laag mogelijk houden van de kosten, milieueffecten en de service. De resultaten zullen dienen als input voor een in 2026 op te stellen afval & recycleplan.

Naast huishoudelijk afval doen we onderzoek naar de overige afvalstromen binnen de gemeente. Zo krijgen we inzicht in hoe we staan ten opzichte van de landelijke doelstellingen (in 2050 volledig circulair, in 2030 50 procent). De inzichten gebruiken we om een actieplan op te stellen om gericht en effectief toe te werken naar de landelijke doelstellingen.

Duurzame opwek

In 2026 starten we met onderzoek naar de kansen voor zonnepanelen op waterbergingen.

In 2024 hebben we onderzoek gedaan naar het realiseren van solar carports (zonnepanelen boven parkeerplaatsen). Hieruit zijn twee kansrijke parkeergelegenheden gekomen, waarin dit jaar onderzoek wordt gedaan naar de financiële haalbaarheid. Op basis van de uitkomsten wordt bepaald hoe we in 2026 hiermee verder gaan.

Netcongestie en E-Infra

Op de schaal van de provincie wordt in 2025 gewerkt aan het bepalen van locaties voor hoogspanningsinfrastructuur (380kV hoogspanningsstations en mastenrijen) en aanlandingen van windenergie op zee (VAWOZ). Naar verwachting volgt het besluit van de minister hierover in 2026.

Op een lager niveau start Liander de Buurtaanpak, gericht op het versterken van het laagspanningsnet. Dan gaat het om trafohuisjes in de wijk en meer en dikkere kabels naar de woningen en bedrijven toe. De Buurtaanpak wordt gecombineerd met participatietrajecten met bewoners.

In Warmenhuizen Oudevaart ondersteunen we binnen een bedrijventerrein samenwerking op het gebied van energiedeling en eventueel laadinfrastructuur. Op die manier zoeken we samen naar oplossingen voor netcongestie. In 2026 willen we deze aanpak verder uitrollen naar een volgend bedrijventerrein.

Duurzame mobiliteit

In 2026 bouwen we verder aan het faciliteren van de groei van elektrisch rijden, voor werkenden, bewoners en bezoekers van onze gemeente. Met hierbij ook snelladers. Daarnaast investeren we in de doorfietsroute om het voor fietsers makkelijker te maken om binnen de gemeente en regionaal te verplaatsen. Dit onderdeel staat beschreven onder "Beheer en openbare Ruimte".

Groen en Biodiversiteit

De inspanningen binnen de programmalijn groen & biodiversiteit worden geleverd vanuit de deelprogramma's "Schagen groeit door" en "Bollen en bijen".

Schagen groeit door

We hebben de ambitie om 300.000 bomen en struiken te planten tot 2040. Door het planten van 300.000 extra bomen wordt de variatie in het landschap versterkt, de biodiversiteit verbeterd en de leefbaarheid van de gemeente vergroot. Voor deze post is nog een gedetailleerde en actuele planning in voorbereiding om inzicht te geven in de kosten voor 2026 en verder. Schagen groeit door wordt deels gefinancierd vanuit de provinciale subsidie landschapsversterking. De deadline voor het besteden van de subsidiegelden is 2028.

Bollen en Bijen

Met programma "Bollen en Bijen" investeren we in een groene leefomgeving. We steunen initiatieven die leiden tot meer bloeiende bermen, planten en bolgewassen.

Aanpak Landelijke Gebied (ALG)

(voorheen Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG))

In de Aanpak landelijk gebied Kop werken de gemeenten Texel, Den Helder, Schagen en Hollands Kroon samen met provincie Noord-Holland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en lokale belanghebbenden aan een toekomstbestendig landelijk gebied. Dat doen we in de vorm van co-creatie; een nauwe samenwerking tussen overheden en lokale belanghebbenden zoals boeren, natuurorganisaties en bewoners. Stap voor stap werken we van onderop en integraal aan de opgaven voor landbouw, natuur, water en klimaat. Daarnaast biedt de Aanpak landelijk gebied Kop handvatten om andere vraagstukken in de fysieke leefomgeving van het buitengebied aan te pakken.

Op dit moment zijn de kosten voor de uitvoeringsfase en de financieringsbronnen nog onvoldoende duidelijk. De regionale werkgroep heeft meer tijd nodig om met een goed onderbouwd financieringsvoorstel te komen. Wij verwachten in de loop van 2025 de kosten inzichtelijk te hebben. Voor 2026 zullen deze kosten worden opgenomen in de bestuursapportages. Voor 2027 en verder zal dat worden opgenomen in de kadernota 2027.

5. Economische zaken

Inleiding

De gemeente Schagen zet zich in voor een sterk en toekomstbestendig economisch klimaat. In 2024 is met het vaststellen van de Economische Agenda Schagen een belangrijke stap gezet richting een structurele aanpak van economische ontwikkeling. Deze agenda vormt het kader voor het ondersteunen van gevestigde bedrijven, het stimuleren van startende ondernemers en het versterken van de samenwerking met regionale clusters zoals Seed Valley en de Energy & Health Campus.

In 2025 bouwen we deze samenwerking verder uit, zodat we in 2026 nog gericht kunnen werken aan het realiseren van de doelen uit de economische agenda. Zo zorgen we ervoor dat de agenda zich vertaalt naar concrete en merkbare resultaten voor de lokale economie.

Regionale samenwerking fysiek domein

Nog beter samenwerken in de regio is nodig, we kunnen het niet alleen, om de bestuurskracht te versterken en klaar zijn voor de grote opgaven waar we in Nederland voor staan.

De samenwerking tussen de vier Kopgemeenten is de afgelopen jaren flink gegroeid en wordt alleen maar meer. Niet alleen vanuit noodzaak en complexiteit, maar ook vanuit gezamenlijke kansen: Onze regio telt! Zo werken we regionaal samen aan veel belangrijke onderwerpen op het gebied van gezondheid, welzijn, wonen, werken, ondernemen en beleven met gelijke kansen voor iedereen in de Kopregio! Voor 2026 betekent dit, dat we een ontwerp voor een bedrijfsvoerings-organisatie gaan maken, dit volgens de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR).

Via het portefeuillehoudersoverleg Fysieke Leefomgeving is gewerkt aan het programma voor de periode 2026 t/m 2029. Hieruit is gebleken dat voor deze regionale samenwerking en de uitvoering van de thema's en gebiedsprogramma's jaarlijks een bedrag van € 5,00 per inwoner nodig is. Dit is in totaal circa € 845.000 per jaar. Dit is in totaal circa € 845.000 per jaar voor alle gemeenten bij elkaar. Voor de berekening is uitgegaan van 48.402 inwoners. Voor de gemeente Schagen gaat het om een bedrag van € 242.000 per jaar.

Recreatie en Toerisme

Destinatiemarketing

In 2024 is, na het wegvallen van Holland Boven Amsterdam, besloten in te zetten op destinatiemarketing voor de Kop. Via de website [visitkopvanholland.nl](https://www.visitkopvanholland.nl) verleiden we toeristen en bezoekers in de Kop in onze gemeente te verblijven. Ondernemers pakken dit ook op met lokale en regionale samenwerking zoals een gezamenlijke kick-off van het toeristisch seizoen, de Tulpencoalitie en het informatiemagazine en de app Strand en Land. Allen in samenhang en samenwerking met Visit Kop van Holland.

Momenteel wordt onderzocht of en op welke wijze een organisatie kan worden opgezet, die de destinatiemarketing voor de Kop kan uitvoeren. Nu gebeurt dat nog door een extern bureau, aangestuurd door de gemeenten. De verwachting is dat eind 2025 een plan ligt hoe deze organisatie vorm te geven en welke financiën daarvoor nodig zijn. In 2026 kan dan

gewerkt worden aan het daadwerkelijk opzetten van een DMO (Destinatie Marketing Organisatie). Financiering wordt meegenomen in de Regionale Samenwerkingsagenda.

Vitale Verblifsrecreatie

We blijven inzetten op de kwaliteit en toekomstbestendigheid van verblifsrecreatie. Met de gemeenten in Noord-Holland Noord hebben we nieuwe afspraken gemaakt voor continuering van het Programma en de Taskforce Vitale Verblifsrecreatie. Dit programma heeft als doel om in de regio Noord-Holland Noord vakantieparken toekomstbestendig te houden of weer toekomstbestendig te maken. Sinds 2021 is een taskforce ingesteld die gemeenten en ondernemers met plannen (zowel herstructurering van bestaand als nieuw) met diversie instrumenten ondersteunt.

Het programma is in 2024 geëvalueerd. Conclusie was dat het programma en de taskforce succesvol zijn en er ook voldoende draagvlak is om de opdracht te verlengen. Dit gebeurt middels een plusopdracht aan het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord voor de periode 2026-2028. Financiering is meegenomen in de Regionale Samenwerkingsagenda.

Toeristisch-recreatieve visie

Samen met de Kopgemeenten hebben we een toeristische agenda voor de Kop opgesteld. Na het vaststellen van de regionale toeristische agenda wordt deze uitgewerkt in een lokaal uitvoeringsplan voor de gemeente Schagen. Het is nog te vroeg om hier concreet budget voor te ramen. Dit zal in samenhang met het toeristisch investeringsfonds worden bekeken en in de Kadernota voor de begroting 2027 aangevraagd worden.

Stichting Toeristisch Investeringsfonds Schagen (STIS)

In 2023 is er een motie door de gemeenteraad aangenomen waarin het college is verzocht om een visie en beleid op te stellen waarin een Stichting Toeristisch Investeringsfonds Schagen (STIS) zou kunnen bestaan. Begin 2024 heeft het college de raad geïnformeerd dat visie en beleid uitwerking krijgt in de regionale toeristische agenda voor De Kop. Met de opgaven in de agenda kan gericht gestuurd worden op investeringen ten behoeve van toerisme en recreatie. Tevens zou het een toetsingskader kunnen zijn voor een eventuele STIS. In afwachting van de definitieve toeristische agenda voor de Kop zijn we vorig jaar gestart met een onderzoek naar de mogelijke vorm voor een toeristisch investeringsfonds. De OFS sector recreatie is hierbij nauw betrokken. Samen met de OFS werken we aan de verder te nemen stappen. De OFS heeft ermee ingestemd dat dit proces zorgvuldig moet worden uitgevoerd om een duurzaam resultaat te bereiken.

Een concreet voorstel voor de invoering van een STIS en de financiële vertaling volgt uiterlijk in Q1 2026. Dit doen we in samenhang met de evaluatie van het Ondernemersfonds en de BIZ voor de binnenstad van Schagen.

Met de OFS is besproken dat vooruitlopend hierop de in 2025 toegekende verhoging van de bijdrage uit de toeristenbelasting van 4 naar 10 cent ook in 2026 zal worden doorgevoerd.

Kustbus

We zetten in op het meerjarig in de markt zetten van de Kustbus tot de nieuwe openbaar vervoer concessie van de provincie in 2028.

Centrumvisie stad Schagen – versterken van het stadshart

In 2026 gaan we verder met de ontwikkeling van de Centrumvisie voor stad Schagen. Deze visie geeft richting aan de versterking van het stadshart als economisch, sociaal en toeristisch

knooppunt. De visie beschrijft hoe Schagen aantrekkelijk en toekomstbestendig blijft voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Hierbij is specifieke aandacht voor de detailhandelsstructuur, waarbij trends zoals schaalvergroting, veranderend consumentengedrag en de opkomst van multifunctionele centrumfuncties worden meegenomen.

Een belangrijk onderdeel van de centrumvisie is een toekomstvisie op de weekmarkt in Schagen. De markt is vanuit de geschiedenis verbonden met de identiteit van de stad en blijft een belangrijk onderdeel in de openbare ruimte en het winkelaanbod. Tegelijkertijd wordt er gewerkt aan een actualisatie van de marktverordening, met name gericht op het vernieuwen van het vergunningsproces.

Voor het opstellen van de centrumvisie is een budget gereserveerd. Verdere uitwerking van de visie vindt plaats binnen bestaande middelen.

Bedrijveninvesteringszone (BIZ) en Ondernemersfonds

Zowel de BIZ Binnenstad Schagen als het Ondernemersfonds eindigen in 2025. Beide instrumenten hebben hun toegevoegde waarde laten zien. We zijn in gesprek met het BIZ-bestuur om te bepalen hoe we in 2026 met een nieuwe BIZ verder gaan. Ook over het Ondernemersfonds zijn we in gesprek. De OFS denkt actief mee en werkt aan voorstellen om het fonds te verbeteren.

Regionale Retailvisie

In 2026 staat de actualisatie van de Regionale Retailvisie Kop van Noord-Holland op de planning. Deze visie is van belang om in regionaal verband sturing te geven aan winkelstructuren, functiemenging en afstemming tussen de Kop-gemeenten. Op dit moment is nog niet bekend of aanvullende financiële middelen benodigd zijn voor deelname aan dit traject. Indien dat het geval is, wordt dit separaat aan de raad voorgelegd.

Bedrijventerreinen: ruimte voor groei

De gemeente Schagen werkt in 2025 en 2026 verder aan de inventarisatie van bedrijventerreinen en het vervolg op deze inventarisatie. Dit traject heeft als doel inzicht te krijgen in het actuele gebruik, de bezettingsgraad en de uitbreidingsbehoefte. De resultaten hiervan vormen een belangrijke onderlegger voor gesprekken met de Provincie Noord-Holland over mogelijke uitbreidingen. De bedrijventerreinen in Waarland en Warmenhuizen worden nadrukkelijk betrokken in deze verkenning.

De uitkomst van deze inventarisatie zal bepalend zijn voor de vervolgstappen. Indien er voor de vervolgstappen aanvullend budget nodig is zal dit worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

6. Participatie, dienstverlening en organisatie

Participatie

In 2025 zetten we een stevige stap in de verdere professionalisering van participatie binnen onze organisatie. We werken aan een heldere visie en actualiseren de participatieverordening, zodat deze aansluit bij de ambities van deze tijd. Ook stellen we duidelijke participatiekaders en een praktische toolbox op waarmee medewerkers effectief aan de slag kunnen.

Daarnaast investeren we in kennis en vaardigheden. Via de Ontwikkelnavigators bereiden we een training voor over participatieprocessen, met uitvoering in 2026. Vroegtijdige en continue participatie wordt verankerd in beleidsprocessen, net als een betere terugkoppeling richting inwoners.

Organisatie

De ontwikkeling van de organisatie krijgt steeds meer vorm en focus. Dat is belangrijk, omdat de opgaven complexer worden en de wereld om ons heen in rap tempo verandert. Om in deze werkelijkheid wendbaar en effectief te blijven, is organisatieontwikkeling een belangrijke voorwaarde.

In 2024 is de eerste versie van de ontwikkelagenda opgesteld. Hierin staan onze missie, visie en kernwaarden, en de koersrichting waar we met de organisatie heen willen. Ieder jaar stellen we de Ontwikkelagenda bij en kiezen daarbij de nieuwe speerpunten en acties voor het komende jaar.

Het speerpunt Thuis in gemeente behoudt prioriteit, diverse deelprojecten zijn omgezet tot specifiek speerpunt. Dat zijn; 'Start en Vertrek medewerkers', 'Vitale medewerker', 'Aandacht & Waardering' en 'Gebruik gebouw (Samenwerken)'. Deze intern gerichte speerpunten zorgen er uiteindelijk voor dat het werk voor de externe omgeving beter uitgevoerd kan worden. Het maakt de organisatie klaar voor de toekomst.

Taakstelling

In 2022 is er met de Raad een taakstelling van 2.7 miljoen afgesproken om de organisatieontwikkeling op te kunnen starten. Dit heeft de organisatieontwikkeling een enorme boost gegeven. Het heeft o.a. geresulteerd in verhoogde kwaliteit aan dienstverlening, procesoptimalisatie en een versterkt strategisch vermogen.

De invulling van de taakstelling is in delen gedaan. 1.6 miljoen kon worden ingevuld met structurele middelen waarover eerder al afspraken zijn gemaakt. De resterende 1.1 miljoen wordt in 2026 structureel in minder gebracht op het personeelsbudget. Hiermee is de taakstelling ingevuld.

Juridische zaken

Ook in 2026 blijven we ons richten op de ontwikkeling van de juridische organisatie. De juiste juridische expertise op de juiste plek zal daarbij aandacht krijgen. De juridische expertise gaat niet langer alleen om de juridische inhoud. Het krijgt steeds meer te maken met het burgergericht denken en handelen. De menselijke maat krijgt steeds meer ruimte in de wetgeving en de jurisprudentie. Denk hierbij aan de "Wet versterking waarborgfunctie Awb", die nu nog in de maak is en ook de "Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer" die per 1 januari 2026 in werking treedt. Beide wetten zijn gericht op transparantie en verbetering

van communicatie tussen overheid en burger. Aansluitend op deze ontwikkeling wordt in 2026 aandacht gegeven aan de informele aanpak bij bezwaarschriften en mediation. Dit doen we door trainingen aan te bieden en dit actief mee te nemen in onze interne advisering.

Woo

De fasegewijze invoering van de Woo zal het komende jaar door gaan. Per fase wordt een bepaalde categorie besluiten actief geopenbaard. De uitvoering van de Woo-verzoeken heeft zijn vorm gekregen binnen de organisatie. In 2025 wordt een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de uitvoering van het Woo-proces. Aan de hand van de conclusies van dit onderzoek wordt onderzocht op welke manier de kennis van de Woo kan worden verbeterd voor de huidige en de nieuwe medewerkers.

Dienstverlening

In de gemeente Schagen vinden we het belangrijk dat iedereen zich thuis voelt. We hebben oprechte aandacht voor elkaar, we kunnen en mogen onszelf zijn, en er is ruimte voor groei en ontwikkeling. Samen dragen we bij aan een veilige, duurzame en gezonde gemeente Schagen. We staan dicht bij de samenleving en zijn er voor de samenleving. We hebben oog voor lokale en regionale behoeften en kansen. Een gemeente waar we trots op zijn; een gemeente waar we ons thuis voelen.

Dit vindt zijn weerslag in onze dienstverlening. Ook in 2026 blijven we onze dienstverlening verbeteren en optimaliseren waarbij de mens centraal staat. Op diverse onderdelen worden actiepunten en verbeteropgaven, vanuit het programmaplan dienstverlening, worden verder uitgewerkt.

Ontwikkelingen Veiligheid

Maatschappelijk ontwrichting

Veiligheid is belangrijk, om in vrijheid en vertrouwen te kunnen leven. De wereld en de dreigingen veranderen, zoals internationale spanningen, militaire en digitale dreiging, maar ook pandemieën en klimaat- en natuurrampen. We kunnen ons niet veroorloven daar naïef over te zijn. Vanwege de geopolitieke situatie is de voorbereiding op een langdurige en grootschalige maatschappelijke ontwrichting in een stroomversnelling gekomen. Van ons als gemeente wordt verwacht dat we de organisatie en haar inwoners voorbereiden en de maatschappelijke weerbaarheid versterken. In samenwerking met de Rijksoverheid, het veiligheidsberaad en de veiligheidsregio treffen wij voorbereidingen om te kunnen anticiperen op mogelijke maatschappelijke ontwrichting. De voorbereidingen voor de gemeente variëren van het opstellen van een bedrijfscontinuïteitsplan tot het actualiseren van de crisisorganisatie.

Veiligheidsdashboard

In samenwerking met het Data Research Lab wordt gewerkt aan een veiligheidsdashboard voor de gemeente Schagen. In het dashboard moeten verschillende datastromen samen komen om meer grip te krijgen op veiligheidsvraagstukken binnen Schagen. Het Dashboard wordt ingericht aan de hand van de thema's die zijn opgenomen in de Veiligheidsagenda Schagen 2024-2027. Naar verwachting worden de eerste resultaten in 2026 opgeleverd.

Weerbare overheid

Begin 2025 is de Noord-Hollandse weerbaarheidsnorm vastgesteld. Deze norm helpt ons om een basisniveau te waarborgen om ondermijning tegen te gaan. In 2026 wordt uitvoering gegeven aan de doorontwikkeling van maatregelen tegen ondermijning. Zo worden er bewustwordingssessies gehouden en werkprocessen verbeterd.

Reddingsbrigades

De reddingsbrigades verzorgen op onze stranden een aantal activiteiten om de veiligheid van onze inwoners en bezoekers te vergroten. Hierbij moet gedacht worden aan strandbewaking, gastheerschap, water gerelateerde incidentbestrijding en EHBO. De reddingsbrigades worden voor het grootste gedeelte gesubsidieerd door de gemeente. Voor de uitvoering van hun taken zijn op kosten van de gemeente reddingsbrigadeposten op het strand geplaatst. De komende jaren moeten deze posten worden vervangen. Als eerste staat de post van Sint Maartenszee op de planning voor het seizoen van 2027. In 2026 worden de voorbereidingen hiervoor getroffen, zoals o.a. het doorlopen van de inkoopprocedure. Om meer eenduidigheid te krijgen in de posten wordt in samenwerking met de andere reddingsbrigades gekeken hoe de nieuwe post vormgegeven kan worden.

Veilige jaarwisseling /Vuurwerkverbod

Er ligt een initiatiefwetsvoorstel om het afsteken van vuurwerk door consumenten te verbieden. De verwachting is dat dit wetsvoorstel in 2026 van kracht wordt en dan geldig is voor de jaarwisseling 2026/2027. Mocht het wetsvoorstel worden aangenomen, dan betekent het dat er door consumenten geen vuurwerk meer afgestoken mag worden. Er wordt gekeken of gemeenten dan zelf vuurwerkshows kunnen organiseren of dat de gemeente hier ontheffingen voor kan verlenen. Waar de kosten voor het organiseren van een vuurwerkshow uit gedekt moeten worden of dat hier vanuit het Rijk geld voor beschikbaar wordt gesteld, is op dit moment nog niet duidelijk. Ook is nog niet duidelijk hoe er omgegaan moet worden met het organiseren van shows in kleine dorpskernen.

Brandweerkazerne

De brandweerkazerne Schagerbrug is aan vervanging toe. Daarnaast wordt eind 2025/begin 2026 door de veiligheidsregio een nieuwe brandweerauto geleverd. Door nieuwe maatvoering past deze auto niet meer in de huidige kazerne. De huidige locatie van de kazerne komt te vervallen. Er wordt momenteel onderzocht welke locatie geschikt is om een nieuwe kazerne te bouwen of een bestaand pand te verbouwen. Door verschillende omstandigheden loopt dit proces trager dan voorzien. Voor de nieuwbouw of verbouw van de nieuwe kazerne is in 2026 al budget vrijgemaakt. Echter is het budget wat voor Schagerbrug is opgenomen op dezelfde hoogte geraamd als de nieuwbouw van de kazerne in Dirkshorn. Voor de bouw van de kazerne Dirkshorn was de grond al in eigendom van de gemeente. Dat is nu niet het geval. Er moet dus rekening gehouden worden met vertraging in het proces en mogelijk extra kosten voor grondverwerving. Hierbij moet dan gedacht worden aan een extra investering van ongeveer € 600.000 á € 750.000,-

Aanpak online ordeverstoring

Er ligt een initiatiefvoorstel om burgemeesters meer bevoegdheden te geven bij het aanpakken van aangejaagde openbare ordeverstoringen. Steeds meer verstoringen van de openbare orde beginnen online. Ook Schagen ziet dat er online wordt opgeruid en dreigingen worden geuit. Hierdoor kan er sneller maatschappelijke onrust ontstaan.

Met het ingediende initiatiefvoorstel wordt voorgesteld om een verwijderbevel te kunnen opleggen aan plaatsers van online berichten die de openbare orde verstoren of waardoor ernstige vrees bestaat voor het ontstaan van een openbare ordeverstoring.

Huisvesting

Hoe zorgen we ervoor dat we in de nabije toekomst én de politieke ambities en maatschappelijke opgave kunnen blijven uitvoeren én een aantrekkelijke werkgever blijven? En daarbij onze visie en kernwaarden laten terugkomen in hoe we werken én in uitstraling van bijvoorbeeld ons gemeentehuis?

Want het gegeven dat h_oe we werken verandert is duidelijk. Denk bijvoorbeeld aan de technologische ontwikkelingen, de verwachtingen van de jongere generaties die de arbeidsmarkt betreden. Maar ook de koersontwikkeling die we als organisatie maken. Dit alles vraagt een nieuwe kijk op onze huisvesting.

Daarom onderzoeken we op korte termijn hoe we onze huisvesting op een duurzame, inclusieve en circulaire manier klaar voor de toekomst kunnen maken. Waarbij we kijken naar de mogelijkheden van het gebruik van ons vastgoed. Zodat we als organisatie een aantrekkelijke werkgever blijven voor de toekomstige generaties en we als letterlijk huis van de democratie de verbinding tussen de politiek en de inwoners en onze regiocollega's ondersteunen. En ook zij zich thuis voelen in gemeente Schagen. De kosten van dit onderzoek schatten wij op een bedrag van € 200.000, -. Dit wordt gefinancierd uit eigen middelen c.q. bestaande budgetten. De uitkomsten van het onderzoek gebruiken we voor een voorstel aan de raad met bijbehorende kostenraming, die we in de kadernota 2027 willen laten terugkomen.

Koers van de organisatie

Het is onze uitdaging om de aansluiting met de buitenwereld - waarvoor wij werken - te behouden en te versterken. Dit vraagt om onder andere een wendbare en co-creërende organisatie, die in nauwe verbinding staat met de omgeving waarmee we werken. Maar bijvoorbeeld ook een dienstverlenende organisatie waar inwoners, ondernemers en bezoekers dagelijks onze diensten kunnen afnemen. Deze koersrichtingen hebben invloed op onze manier van werken en hoe we ons als organisatie ontwikkelen, en op onze huisvesting.

Werkplek van de toekomst

Hybride werken zit inmiddels al behoorlijk in het DNA van Schagen. We schatten in dat onze medewerkers op dit moment gemiddeld ongeveer de helft van hun werktijd op kantoor werken, een derde thuis en de rest op een andere plek. En hoewel het lijkt alsof we flexplekken en kantoortuinen niet meer weg kunnen denken, is de verwachting dat de werkplek in de nabije toekomst er toch écht anders uit gaat zien.

Dat komt onder andere door de huidige technologische ontwikkelingen die een grote invloed hebben op hoe we ons werk uitvoeren en hoe kantoren er in de toekomst uitzien. Maar ook door de nieuwe generaties, zoals de millennials, generatie Z en Alpha, die de arbeidsmarkt betreden. Jongere generaties die anders naar samenwerken kijken en hoe je je werk doet dan de generaties vóór hen. Medewerkers van wie een groot deel de komende jaren de pensioengerechtigde leeftijd bereikt.

Nieuwe generaties: andere wensen en behoeften

In 2030 maken de millennials zo'n 70% van de beroepsbevolking uit; in 2035 is generatie Z zelfs de grootste groep. Een grote groep medewerkers dus die andere wensen en behoeften heeft als het gaat over hoe zij het beste hun resultaten kunnen halen. Waarbij ze graag nog meer flexibiliteit willen voor een goede balans tussen werk en privé. Ze meer gebruik willen maken van technologische ontwikkelingen die hen helpen hun werk voor en met inwoners en ondernemers zo goed mogelijk te kunnen doen. En naar een kantoor kunnen dat meer is ingericht voor verbinden en ontmoeten, en dat flexibiliteit, concentratie, welzijn en samenwerken – met collega's én inwoners en ondernemers – ondersteunt.

Gemeentehuis voor iedereen

Het gemeentehuis is een plek voor iedereen omdat we het belangrijk vinden dat iedereen zich thuis voelt. Behalve voor medewerkers is het er ook voor de inwoners en ondernemers, samenwerkende partners en de externe partijen. Het gemeentehuis is daarmee het gezicht van de democratie en bij uitstek een plek gericht op de toekomst.

Vanuit deze gedachte willen we onderzoeken op welke manier we het gebouw op een inclusieve, circulaire en duurzame manier kunnen aanpassen. .

Ontwikkelingen I&A

Automatisering

Voor 2026 staan enkele vernieuwingen op het gebied van de automatisering gepland. De voorbereiding daarvoor vindt plaats in 2025 met o.a. de Europese aanbesteding van een hardware broker en de start met het uitrollen van hoger beveiligde CYOD-apparatuur voor medewerkers.

De vernieuwing is vereist om te zorgen dat de organisatie kan blijven beschikken over een moderne, stabiele en veilige ICT-voorziening. Onderdelen van de vernieuwing zijn het gebruik van een nieuwe cloud-werkplek, vernieuwing van de telefooncentrale en integratie met MS-Teams en vervanging van de computerservers in de private cloud en de uitwijk oplossing t.b.v. calamiteiten met de ICT.

Net als de meeste applicaties willen we de automatisering -waar mogelijk- als een clouddienst gaan afnemen en daarvoor niet steeds meer zelf servers aanschaffen en beheren. Omdat de technologische ontwikkelingen snel gaan kunnen we als gemeente op die manier bij blijven met een moderne en veilige ICT-omgeving. De (structurele) kosten van de ICT-voorziening van de gemeente zullen de komende jaren blijven stijgen, ook door de inflatie. Het ICT-budget wordt daarom tevens jaarlijks geïndexeerd om de bestaande verplichtingen te kunnen betalen.

Applicatielandschap

In 2026 wordt het zaakstelsel verder ingebed in de organisatie en zijn enkele uitbreidingen in beeld t.b.v. het applicatielandschap van de gemeente op basis van de wensen uit de jaarplannen van de organisatie en ontwikkelingen. Naar verwachting zal meer gebruik gaan worden gemaakt van AI-functionaliteit in het applicatielandschap. In 2025 wordt een eerste pilot gedraaid met een AI-tool voor het automatisch maken van verslagen van overleggen.

Beveiliging

Naast de verbeteringen in de beveiliging die we met nieuwe werkplek en ICT-omgeving bereiken, moeten we nog een aantal belangrijke aanpassingen doen. Bijvoorbeeld het logisch toegangsbeveiligingsbeleid voor de systemen en toepassingen, wie mag waar

inloggen en welke informatie mag je dan zien. Hier hoort ook het duidelijk beleggen van verantwoordelijkheden bij, wie is de eigenaar van een systeem en de informatie die daarin vastgelegd is. Maar ook het Continuïteitsbeleid, oftewel 'wie doet wat' als we grote verstoringen ondervinden en hoe zorgen we dat we zoveel mogelijk door kunnen gaan met de dagelijkse gang van zaken.

Informatiebeheer

Op het vlak van informatiebeheer hebben we vooral de kwaliteitscontroles die beter geborgd moeten worden. Maar ook een aantal migraties van informatie uit oude systemen naar een duurzaam toegankelijke locatie gaat de nodige inzet vragen. Tot slot vragen de wetgevingen zoals de nieuwe Archiefwet, de WOO en de Wmebv (wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer) de nodige aandacht.

7. Financiën

Financiële compensatie vanuit het Rijk

Gemeenten krijgen vanaf 2026 structureel ruim 800 miljoen euro van het rijk. De middelen zijn bedoeld voor de stijgende kosten in de jeugdzorg, maar ook om de terugval in het gemeentefonds deels te compenseren. Voor Gemeente Schagen betekent dit een structurele compensatie van ruim € 1 miljoen voor 2026 en € 1,2 miljoen voor 2027 en verder. Gemeenten ontvangen de komende 3 jaar onder aan de streep meer middelen voor de jeugdzorg.

Bijlagen

Uitgangspunten Kadernota

Algemene uitgangspunten

1. We hebben een (meer jaren)begroting die structureel in evenwicht is.
2. Bij alle keuzes wegen we af of de kosten in verhouding staan tot de opbrengsten voor de samenleving.
3. Voor dekking van een begrotingstekort benutten we alle mogelijke middelen waarbij een bezuiniging op bijvoorbeeld bibliotheken, zwembaden en sport- en speelvoorzieningen van kinderen de laatste optie zijn.
4. Voor de kostenbudgetten passen we indien nodig een inflatiecorrectie toe. Budgetten die niet toereikend blijken zullen we in afstemming met de raad aanpassen.

Algemene reserve

5. Het uitgangspunt is dat we financieel weerbaar willen zijn. Het instrument om deze weerbaarheid vast te stellen is het incidenteel weerstandsratio, dat gestuurd zal worden op een gezonde waarde van 1,5.
6. Incidentele baten, zoals het jaarrekeningsaldo, voegen we toe aan de algemene reserve.

Investerings/reserves en voorzieningen

7. Conform de BBV worden investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geactiveerd.
8. Lasten schuiven we niet door naar de toekomst. Dit houdt in dat het bedrag wordt gestort in een bestemmingsreserve als dekking van de kapitaallasten van het maatschappelijk nut.

Lokale heffingen

9. De belastingen OZB en precariobelasting volgen standaard de inflatie (het gemiddelde van CPI van mei (t-1) tot en met april (t)).
10. Voor de toeristenbelasting (met uitzondering van de belasting op mobiele standplaatsen die standaard de inflatie volgt) wordt jaarlijks een tarief vastgesteld voor het volgende jaar. De forensenbelasting volgt de stijging van de toeristenbelasting (tarief verblijf anders dan een toeristische plaats).
11. Voor leges, riool- en afvalstoffenheffing heffen we kostendeekkende tarieven.